

СТАВЛЕННЯ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ ДО МІСЦЕВИХ РЕФЕРЕНДУМІВ: РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ

Дослідження проведено Фондом «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва спільно з соціологічною службою Центру Разумкова на замовлення Центру політико-правових реформ за підтримки Міжнародної фундації виборчих систем (IFES), Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) та британської допомоги (UK aid) від уряду Великої Британії. Думки, висловлені на заході, належать авторам і не обов'язково відображають погляди USAID чи Уряду Сполучених Штатів та Уряду Великої Британії.

Дослідження проведено з 17 по 22 грудня 2021 року в усіх регіонах України за винятком Криму та окупованих територій Донецької та Луганської областей. Опитано 2018 респондентів віком від 18 років. Теоретична похибка вибірки – 2,3%.

Більшість респондентів заявили про те, що брали участь у місцевих виборах впродовж останніх 10 років. Таких – 72%. Респонденти з вищою освітою загалом частіше брали участь у виборах. Стосовно віку, то політична участь загалом корелює з віком: понад 78% респондентів старше 50 років брали участь у місцевих виборах за останні 10 років. Серед молоді цей показник становить лише 50%, тому можна припустити, що частина молоді ще не мала права брати участі у виборах раніше. Однак, це також може свідчити і про меншу цікавість до політичних процесів на місцевому рівні.

21% респондентів заявили, що брали участь у місцевих референдумах. Найвища частка таких людей на Сході – близько 30%. Загалом, можна припустити, що частина респондентів неправильно ідентифікували певні активності, як місцевий референдум. Вища частка мешканців Сходу, які заявили про те, що брали участь у місцевому референдумі може свідчити про участь частини людей у опитуваннях, які проводились на фоні військового конфлікту в 2014 році.

Чи брали Ви участь у місцевих референдумах?

(регіональний розподіл)

Дослідження проведено Фондом «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва спільно з соціологічною службою Центру Разумкова на замовлення Центру політико-правових реформ з 17 по 22 грудня 2021 року в усіх регіонах України за винятком Криму та окупованих територій Донецької та Луганської областей. Опитано 2018 респондентів віком від 18 років. Теоретична похибка вибірки – 2,3%.

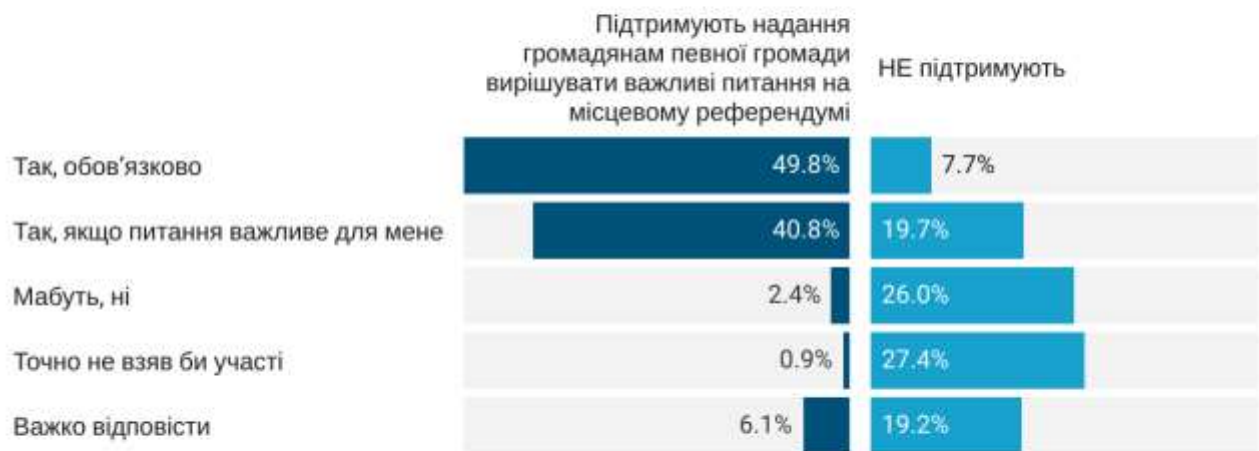
Chart: Andrii Sukharyna • Source: CPLR, DIF • Created with Datawrapper

Більшість респондентів підтримує ідею надання громадянам, мешканцям певної громади, вирішувати важливі питання устрою та життя громади шляхом прямого голосування на місцевому референдумі. Прихильників такої ідеї – 63%. Ще 18% - проти.

Третина опитаних заявили, що точно взяли би участь у проведенні такого місцевого референдуму, а ще трохи більше третини, що взяли би участь за умови, якщо питання, яке вирішуватиметься, буде важливим для них особисто. Взяти участь у референдумі переважно готові ті респонденти, які підтримують саму ідею місцевих референдумів. Так, серед цієї когорти людей обов'язково взяли участь у референдумі майже 50%, а ще 41%, якщо питання буде важливим для них особисто.

Якщо б у Вашій громаді проходив такий місцевий референдум, чи взяли б ви участь у ньому?

Взяти участь у референдумі переважно готові ті респонденти, які підтримують саму ідею місцевих референдумів

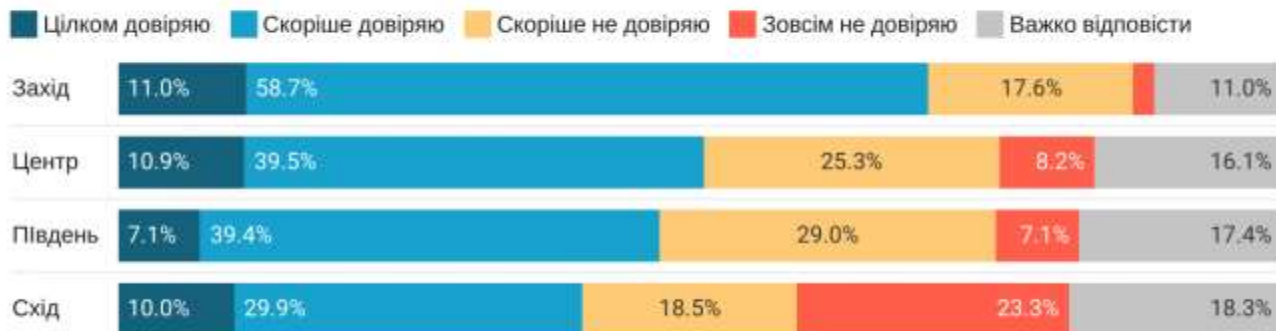
Дослідження проведено Фондом «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва спільно з соціологічною службою Центру Разумкова на замовлення Центру політико-правових реформ з 17 по 22 грудня 2021 року в усіх регіонах України за винятком Криму та окупованих територій Донецької та Луганської областей. Опитано 2018 респондентів віком від 18 років. Теоретична похибка вибірки – 2,3%.

Chart: Andrii Sukharyna • Source: CPLR, DIF • Created with Datawrapper

Місцева влада, традиційно, має відносно непоганий баланс довіри населення, особливо порівняно з аналогічними опитуваннями щодо органів центральної влади. Так, 52% респондентів довіряють чи скоріше довіряють голові громади, 47% довіряють місцевій раді, 39,5% - виконавчому комітету місцевої ради. Якщо розглядати регіональний аспект, то помітно, що найбільше місцевій владі довіряють на Заході країни. Стосовно місцевого референдуму, то йому довіряють 36%, але варто відмітити велику частку невизначених – 38%.

Найвища підтримка у місцевої влади - на Заході

Наскільки Ви довіряєте рішенням у вашій громаді (місті, селі) голови міста/села/громади

Дослідження проведено Фондом «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва спільно з соціологічною службою Центру Разумкова на замовлення Центру політико-правових реформ з 17 по 22 грудня 2021 року в усіх регіонах України за винятком Криму та окупованих територій Донецької та Луганської областей. Опитано 2018 респондентів віком від 18 років. Теоретична похибка вибірки – 2,3%.

Chart: Andrii Sukharyna • Source: CPLR, DIF • Created with Datawrapper

Якщо порівнювати баланси довіри (різниця між тими, хто довіряє і не довіряє), то для місцевих голів він становить – (+19%) , для місцевої ради – (+13,2%), виконавчого комітету місцевої ради – (+3%). Для місцевого референдуму такий баланс становить – (+10%).

Більшість респондентів (52%) підтримують ідею можливості припинення повноважень місцевих рад та голів шляхом прямого голосування на місцевому референдумі. Не підтримують таку ідею 23% опитаних.

РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ

Чи брали Ви участь у місцевих виборах (виборах голів міста/селища/села, депутатів місцевих/районних обласних рад) протягом останніх 10 років?

1. Так	72,0
2. Ні	24,6
3. Не пам'ятаю	3,3

Чи брали Ви участь у місцевих референдумах?

1. Так	21,3
2. Ні	70,7
3. Важко відповісти	8,0

Чи підтримуєте Ви ідею надання громадянам, мешканцям певної громади, вирішувати важливі питання устрою та життя громади шляхом прямого голосування на місцевому референдумі?

1. Так	63,0
2. Ні	18,1
3. Важко відповісти	18,9

Чи підтримуєте Ви ідею можливості припинення повноважень місцевих рад та голів шляхом прямого голосування на місцевому референдумі?

1. Так	51,7
2. Ні	23,0
3. Важко відповісти	25,3

ДВОМІРНІ РОЗПОДІЛИ

СТАТЬ

Чи брали Ви участь у місцевих виборах (виборах голів міста/селища/села, депутатів місцевих/районних обласних рад) протягом останніх 10 років?

	Чоловік	Жінка
Так	70,3%	73,5%
Ні	26,5%	23,0%
Не пам'ятаю	3,3%	3,5%

Чи брали Ви участь у місцевих референдумах?

	Чоловік	Жінка
Так	22,1%	20,5%
Ні	70,6%	70,9%
Важко відповісти	7,3%	8,6%

Чи підтримуєте Ви ідею надання громадянам, мешканцям певної громади, вирішувати важливі питання устрою та життя громади шляхом прямого голосування на місцевому референдумі?

	Чоловік	Жінка
Так	63,8%	62,3%
Ні	18,3%	17,9%
Важко відповісти	17,9%	19,8%

Якщо б у Вашій громаді проходив такий місцевий референдум, чи взяли б ви участь у ньому?

	Чоловік	Жінка
Так, обов'язково	33,3%	32,9%
Так, якщо питання важливе для мене	36,8%	35,9%
Мабуть, ні	7,6%	8,2%
Точно не взяв/ба участі	6,6%	6,1%
Важко відповісти	15,7%	16,8%

**Наскільки Ви довіряєте рішенням у вашій громаді (місті, селі):
голови міста/села/громади**

	Чоловік	Жінка
Цілком довіряю	8,0%	12,0%
Скоріше довіряю	40,9%	42,1%
Скоріше не довіряю	25,8%	19,1%
Зовсім не довіряю	11,2%	9,8%
Важко відповісти	14,1%	16,9%

**Наскільки Ви довіряєте рішенням у вашій громаді (місті, селі):
Місцевої ради міста/села/громади**

	Чоловік	Жінка
Цілком довіряю	4,5%	8,0%
Скоріше довіряю	41,3%	40,3%
Скоріше не довіряю	24,5%	21,4%
Зовсім не довіряю	11,7%	10,6%
Важко відповісти	18,0%	19,7%

**Наскільки Ви довіряєте рішенням у вашій громаді (місті, селі):
Виконавчого комітету міста/села/громади**

	Чоловік	Жінка
Цілком довіряю	4,3%	8,8%
Скоріше довіряю	34,2%	31,5%
Скоріше не довіряю	26,1%	23,4%
Зовсім не довіряю	13,0%	10,9%
Важко відповісти	22,3%	25,5%

**Наскільки Ви довіряєте рішенням у вашій громаді (місті, селі):
Місцевого референдуму**

	Чоловік	Жінка
Цілком довіряю	6,2%	6,8%
Скоріше довіряю	30,4%	29,1%
Скоріше не довіряю	18,1%	14,4%
Зовсім не довіряю	18,1%	14,4%
Важко відповісти	34,8%	40,1%

Чи підтримуєте Ви ідею можливості припинення повноважень місцевих рад та голів шляхом прямого голосування на місцевому референдумі?

	Чоловік	Жінка
Так	53,6%	50,1%
Ні	23,4%	22,7%
Важко відповісти	23,0%	27,2%

ОСВІТА

Чи брали Ви участь у місцевих виборах (виборах голів міста/селища/села, депутатів місцевих/районних обласних рад) протягом останніх 10 років?

	загальна середня	середня спеціальна	вища або незакінчена вища
Так	63,8%	70,8%	78,4%
Ні	33,0%	25,8%	18,2%
Не пам'ятаю	3,3%	3,4%	3,4%

Чи брали Ви участь у місцевих референдумах?

	загальна середня	середня спеціальна	вища або незакінчена вища
Так	16,5%	24,0%	21,0%
Ні	76,8%	67,8%	70,4%
Важко відповісти	6,8%	8,2%	8,5%

Чи підтримуєте Ви ідею надання громадянам, мешканцям певної громади, вирішувати важливі питання устрою та життя громади шляхом прямого голосування на місцевому референдумі?

	загальна середня	середня спеціальна	вища або незакінчена вища
Так	58,5%	63,8%	64,6%
Ні	21,3%	17,7%	16,7%
Важко відповісти	20,3%	18,5%	18,7%

Якщо б у Вашій громаді проходив такий місцевий референдум, чи взяли б ви участь у ньому?

	загальна середня	середня спеціальна	вища або незакінчена вища
Так, обов'язково	27,3%	31,6%	37,9%
Так, якщо питання важливе для мене	35,8%	38,0%	35,1%
Мабуть, ні	35,8%	38,0%	35,1%
Точно не взяв(ба) участі	10,8%	5,4%	5,0%
Важко відповісти	16,3%	16,6%	15,9%

**Наскільки Ви довіряєте рішенням у вашій громаді (місті, селі):
голови міста/села/громади**

	загальна середня	середня спеціальна	вища або незакінчена вища
Цілком довіряю	10,8%	9,2%	10,9%
Скоріше довіряю	42,5%	40,4%	42,6%
Скоріше не довіряю	22,5%	22,0%	22,3%
Зовсім не довіряю	10,0%	12,2%	8,8%
Важко відповісти	14,3%	16,2%	15,5%

**Наскільки Ви довіряєте рішенням у вашій громаді (місті, селі):
Місцевої ради міста/села/громади**

	загальна середня	середня спеціальна	вища або незакінчена вища
Цілком довіряю	5,8%	6,6%	6,2%
Скоріше довіряю	43,4%	38,6%	42,0%
Скоріше не довіряю	23,3%	22,7%	22,6%
Зовсім не довіряю	10,8%	12,7%	9,5%
Важко відповісти	16,8%	19,4%	19,6%

**Наскільки Ви довіряєте рішенням у вашій громаді (місті, селі):
Виконавчого комітету міста/села/громади**

	загальна середня	середня спеціальна	вища або незакінчена вища
Цілком довіряю	7,7%	6,4%	6,2%
Скоріше довіряю	33,4%	32,2%	33,1%
Скоріше не довіряю	23,9%	24,4%	25,5%
Зовсім не довіряю	12,7%	13,1%	10,3%
Важко відповісти	22,2%	23,9%	24,8%

**Наскільки Ви довіряєте рішенням у вашій громаді (місті, селі):
Місцевого референдуму**

	загальна середня	середня спеціальна	вища або незакінчена вища
Цілком довіряю	6,0%	6,5%	6,5%
Скоріше довіряю	28,9%	27,0%	33,2%
Скоріше не довіряю	19,5%	16,3%	14,4%
Зовсім не довіряю	9,5%	11,8%	8,3%
Важко відповісти	36,2%	38,5%	37,6%

**Чи підтримуєте Ви ідею можливості припинення повноважень місцевих рад та голів шляхом
прямого голосування на місцевому референдумі?**

	загальна середня	середня спеціальна	вища або незакінчена вища
Так	53,0%	51,9%	51,6%
Ні	23,8%	23,1%	21,8%
Важко відповісти	23,3%	25,1%	26,6%

МАТЕРІАЛЬНИЙ СТАТУС

Чи брали Ви участь у місцевих виборах (виборах голів міста/селища/села, депутатів місцевих/районних обласних рад) протягом останніх 10 років?

	Вкрай бідні ¹	Бідні ²	Умовно забезпечені ³	Забезпечені ⁴
Так	77,3%	71,4%	71,6%	71,6%
Ні	17,2%	24,6%	25,8%	26,8%
Не пам'ятаю	5,4%	4,0%	2,6%	1,5%

Чи брали Ви участь у місцевих референдумах?

	Вкрай бідні	Бідні	Умовно забезпечені	Забезпечені
Так	18,7%	23,1%	22,1%	16,6%
Ні	72,4%	69,3%	70,4%	73,6%
Важко відповісти	8,9%	7,6%	7,5%	9,8%

Чи підтримуєте Ви ідею надання громадянам, мешканцям певної громади, вирішувати важливі питання устрою та життя громади шляхом прямого голосування на місцевому референдумі?

	Вкрай бідні	Бідні	Умовно забезпечені	Забезпечені
Так	70,8%	60,2%	64,6%	61,3%
Ні	13,9%	19,0%	17,4%	19,6%
Важко відповісти	15,3%	20,8%	18,0%	19,1%

Якщо б у Вашій громаді проходив такий місцевий референдум, чи взяли б ви участь у ньому?

	Вкрай бідні	Бідні	Умовно забезпечені	Забезпечені
Так, обов'язково	40,1%	31,7%	33,0%	32,5%
Так, якщо питання важливе для мене	35,6%	34,0%	38,6%	36,1%
Мабуть, ні	5,9%	9,1%	7,8%	7,2%
Точно не взяв/ба участі	8,9%	8,2%	4,8%	4,6%
Важко відповісти	9,4%	17,0%	15,8%	19,6%

**Наскільки Ви довіряєте рішенням у вашій громаді (місті, селі):
голови міста/села/громади**

	Вкрай бідні	Бідні	Умовно забезпечені	Забезпечені
Цілком довіряю	19,3%	9,6%	9,0%	8,3%
Скоріше довіряю	31,2%	39,0%	43,7%	53,9%
Скоріше не довіряю	22,8%	24,2%	21,6%	15,5%
Зовсім не довіряю	14,4%	9,3%	10,9%	8,3%
Важко відповісти	12,4%	17,9%	14,8%	14,0%

**Наскільки Ви довіряєте рішенням у вашій громаді (місті, селі):
Місцевої ради міста/села/громади**

	Вкрай бідні	Бідні	Умовно забезпечені	Забезпечені
Цілком довіряю	13,3%	5,9%	5,4%	6,7%
Скоріше довіряю	27,6%	40,4%	43,2%	45,6%
Скоріше не довіряю	28,1%	23,3%	21,3%	21,8%
Зовсім не довіряю	14,8%	10,8%	11,1%	7,8%
Важко відповісти	16,3%	19,6%	19,0%	18,1%

¹ Ледве зводимо кінці з кінцями, грошей не вистачає навіть на необхідні продукти

² Вистачає на харчування та на придбання необхідних недорогих речей

³ У цілому на життя вистачає, але придбання речей тривалого вжитку, уже викликає труднощі

⁴ Живемо забезпечено, але зробити деякі покупки ми поки що не в змозі

**Наскільки Ви довіряєте рішенням у вашій громаді (місті, селі):
Виконавчого комітету міста/села/громади**

	Вкрай бідні	Бідні	Умовно забезпечені	Забезпечені
Цілком довіряю	11,9%	5,4%	6,4%	5,2%
Скоріше довіряю	24,4%	34,0%	33,5%	34,9%
Скоріше не довіряю	27,4%	25,2%	24,9%	20,3%
Зовсім не довіряю	17,4%	10,4%	12,0%	9,4%
Важко відповісти	18,9%	25,0%	23,2%	30,2%

**Наскільки Ви довіряєте рішенням у вашій громаді (місті, селі):
Місцевого референдуму**

	Вкрай бідні	Бідні	Умовно забезпечені	Забезпечені
Цілком довіряю	12,8%	5,4%	4,9%	9,3%
Скоріше довіряю	25,1%	28,9%	31,1%	33,2%
Скоріше не довіряю	16,7%	17,0%	15,8%	13,5%
Зовсім не довіряю	12,3%	9,9%	10,3%	6,2%
Важко відповісти	33,0%	38,9%	37,9%	37,8%

**Чи підтримуєте Ви ідею можливості припинення повноважень місцевих рад та голів шляхом
прямого голосування на місцевому референдумі?**

	Вкрай бідні	Бідні	Умовно забезпечені	Забезпечені
Так	55,4%	49,6%	52,4%	52,1%
Ні	18,3%	21,9%	24,9%	20,1%
Важко відповісти	26,2%	28,4%	22,7%	27,8%

МОВА СПІЛКУВАННЯ В ДОМА

**Чи брали Ви участь у місцевих виборах (виборах голів міста/селища/села, депутатів
місцевих/районних обласних рад) протягом останніх 10 років?**

	Російською	Українською
Так	71,8%	72,1%
Ні	24,0%	24,8%
Не пам'ятаю	4,1%	3,1%

Чи брали Ви участь у місцевих референдумах?

	Російською	Українською
Так	25,1%	19,2%
Ні	64,8%	73,6%
Важко відповісти	10,0%	7,2%

**Чи підтримуєте Ви ідею надання громадянам, мешканцям певної громади, вирішувати важливі
питання устрою та життя громади шляхом прямого голосування на місцевому референдумі?**

	Російською	Українською
Так	59,2%	64,6%
Ні	19,2%	17,9%
Важко відповісти	21,6%	17,6%

Якщо б у Вашій громаді проходив такий місцевий референдум, чи взяли б ви участь у ньому?

	Російською	Українською
Так, обов'язково	32,6%	32,5%
Так, якщо питання важливе для мене	33,8%	37,9%
Мабуть, ні	8,5%	7,8%
Точно не взяв/ба участі	5,5%	6,8%
Важко відповісти	19,6%	14,9%

**Наскільки Ви довіряєте рішенням у вашій громаді (місті, селі):
голови міста/села/громади**

	Російською	Українською
Цілком довіряю	9,7%	10,3%
Скоріше довіряю	31,7%	47,3%
Скоріше не довіряю	22,4%	21,9%
Зовсім не довіряю	16,3%	7,3%
Важко відповісти	19,9%	13,2%

**Наскільки Ви довіряєте рішенням у вашій громаді (місті, селі):
Місцевої ради міста/села/громади**

	Російською	Українською
Цілком довіряю	5,6%	6,5%
Скоріше довіряю	32,0%	45,7%
Скоріше не довіряю	23,3%	22,4%
Зовсім не довіряю	16,7%	8,1%
Важко відповісти	22,4%	17,2%

**Наскільки Ви довіряєте рішенням у вашій громаді (місті, селі):
Виконавчого комітету міста/села/громади**

	Російською	Українською
Цілком довіряю	4,7%	7,3%
Скоріше довіряю	26,9%	36,0%
Скоріше не довіряю	25,4%	24,2%
Зовсім не довіряю	18,3%	8,4%
Важко відповісти	24,7%	24,1%

**Наскільки Ви довіряєте рішенням у вашій громаді (місті, селі):
Місцевого референдуму**

	Російською	Українською
Цілком довіряю	6,5%	6,3%
Скоріше довіряю	25,0%	32,1%
Скоріше не довіряю	16,1%	16,2%
Зовсім не довіряю	13,7%	8,2%
Важко відповісти	38,7%	37,2%

**Чи підтримуєте Ви ідею можливості припинення повноважень місцевих рад та голів шляхом
прямого голосування на місцевому референдумі?**

	Російською	Українською
Так	51,1%	51,4%
Ні	23,7%	23,2%
Важко відповісти	25,1%	25,4%

РЕГІОНАЛЬНИЙ РОЗПОДІЛ

**Чи брали Ви участь у місцевих виборах (виборах голів міста/селища/села, депутатів
місцевих/районних обласних рад) протягом останніх 10 років?**

	Захід	Центр	Південь	Схід
Так	74,9%	69,1%	73,3%	72,9%
Ні	22,2%	28,4%	20,4%	23,3%
Не пам'ятаю	2,9%	2,5%	6,3%	3,8%

Чи брали Ви участь у місцевих референдумах?

	Захід	Центр	Південь	Схід
Так	15,2%	20,2%	15,8%	30,8%
Ні	78,4%	71,8%	71,0%	62,0%
Важко відповісти	6,4%	8,0%	13,3%	7,2%

Чи підтримуєте Ви ідею надання громадянам, мешканцям певної громади, вирішувати важливі питання устрою та життя громади шляхом прямого голосування на місцевому референдумі?

	Захід	Центр	Південь	Схід
Так	66,8%	60,9%	70,4%	59,2%
Ні	17,8%	19,1%	9,2%	20,8%
Важко відповісти	15,4%	19,9%	20,4%	20,0%

Якщо б у Вашій громаді проходив такий місцевий референдум, чи взяли б ви участь у ньому?

	Захід	Центр	Південь	Схід
Так, обов'язково	34,4%	28,8%	35,0%	37,3%
Так, якщо питання важливе для мене	38,3%	37,6%	33,8%	33,7%
Мабуть, ні	7,1%	8,7%	5,4%	8,7%
Точно не взяв/ба участі	5,8%	6,9%	5,4%	6,4%
Важко відповісти	14,4%	18,0%	20,4%	13,8%

**Наскільки Ви довіряєте рішенням у вашій громаді (місті, селі):
голови міста/села/громади**

	Захід	Центр	Південь	Схід
Цілком довіряю	11,0%	10,9%	7,1%	10,0%
Скоріше довіряю	58,7%	39,5%	39,4%	29,9%
Скоріше не довіряю	17,6%	25,3%	29,0%	18,5%
Зовсім не довіряю	1,7%	8,2%	7,1%	23,3%
Важко відповісти	11,0%	16,1%	17,4%	18,3%

**Наскільки Ви довіряєте рішенням у вашій громаді (місті, селі):
Місцевої ради міста/села/громади**

	Захід	Центр	Південь	Схід
Цілком довіряю	6,4%	6,5%	4,2%	7,0%
Скоріше довіряю	56,3%	36,5%	40,0%	33,3%
Скоріше не довіряю	18,9%	26,5%	28,3%	18,4%
Зовсім не довіряю	3,7%	9,0%	7,9%	22,3%
Важко відповісти	14,6%	21,5%	19,6%	18,9%

**Наскільки Ви довіряєте рішенням у вашій громаді (місті, селі):
Виконавчого комітету міста/села/громади**

	Захід	Центр	Південь	Схід
Цілком довіряю	8,9%	6,3%	4,6%	6,4%
Скоріше довіряю	45,7%	28,9%	33,3%	26,1%
Скоріше не довіряю	20,6%	27,2%	30,4%	21,9%
Зовсім не довіряю	4,0%	9,1%	9,6%	24,0%
Важко відповісти	20,8%	28,5%	22,1%	21,6%

**Наскільки Ви довіряєте рішенням у вашій громаді (місті, селі):
Місцевого референдуму**

	Захід	Центр	Південь	Схід
Цілком довіряю	7,1%	5,2%	2,1%	9,8%
Скоріше довіряю	39,4%	27,5%	24,2%	26,7%
Скоріше не довіряю	14,5%	16,8%	16,3%	16,4%
Зовсім не довіряю	3,5%	10,3%	2,1%	19,1%
Важко відповісти	35,5%	40,2%	55,4%	28,0%

Чи підтримуєте Ви ідею можливості припинення повноважень місцевих рад та голів шляхом прямого голосування на місцевому референдумі?

	Захід	Центр	Південь	Схід
Так	53,1%	48,2%	69,6%	47,3%
Ні	22,0%	23,8%	10,4%	28,5%
Важко відповісти	24,9%	28,0%	20,0%	24,2%

Віковий розподіл

Чи брали Ви участь у місцевих виборах (виборах голів міста/селища/села, депутатів місцевих/районних обласних рад) протягом останніх 10 років?

	18-29 років	30-39 років	40-49 років	50-59 років	60 років і старші
Так	50,4%	73,0%	76,2%	78,0%	78,3%
Ні	46,4%	22,9%	21,0%	19,2%	18,1%
Не пам'ятаю	3,2%	4,2%	2,8%	2,7%	3,7%

Чи брали Ви участь у місцевих референдумах?

	18-29 років	30-39 років	40-49 років	50-59 років	60 років і старші
Так	13,9%	18,2%	26,8%	23,2%	23,3%
Ні	82,0%	74,7%	65,2%	66,8%	67,0%
Важко відповісти	4,1%	7,1%	8,0%	10,1%	9,7%

Чи підтримуєте Ви ідею надання громадянам, мешканцям певної громади, вирішувати важливі питання устрою та життя громади шляхом прямого голосування на місцевому референдумі?

	18-29 років	30-39 років	40-49 років	50-59 років	60 років і старші
Так	57,8%	59,8%	63,3%	66,3%	66,3%
Ні	21,1%	18,9%	19,1%	16,1%	16,3%
Важко відповісти	21,1%	21,3%	17,7%	17,6%	17,4%

Якщо б у Вашій громаді проходив такий місцевий референдум, чи взяли б ви участь у ньому?

	18-29 років	30-39 років	40-49 років	50-59 років	60 років і старші
Так, обов'язково	30,1%	30,0%	33,8%	32,2%	37,0%
Так, якщо питання важливе для мене	34,7%	35,4%	39,1%	41,9%	33,0%
Мабуть, ні	10,7%	8,4%	6,6%	7,6%	7,1%
Точно не взяв/ба участі	6,4%	6,6%	6,1%	5,5%	6,8%
Важко відповісти	18,2%	19,7%	14,4%	12,8%	16,0%

**Наскільки Ви довіряєте рішенням у вашій громаді (місті, селі):
голови міста/села/громади**

	18-29 років	30-39 років	40-49 років	50-59 років	60 років і старші
Цілком довіряю	9,6%	7,6%	9,4%	8,0%	14,1%
Скоріше довіряю	41,4%	42,5%	39,7%	42,8%	41,4%
Скоріше не довіряю	18,8%	23,3%	23,7%	22,9%	22,1%
Зовсім не довіряю	8,7%	11,1%	13,5%	10,7%	9,2%
Важко відповісти	21,4%	15,5%	13,8%	15,6%	13,2%

Місцевої ради міста/села/громади

	18-29 років	30-39 років	40-49 років	50-59 років	60 років і старші
Цілком довіряю	4,3%	5,4%	6,1%	5,5%	9,2%
Скоріше довіряю	41,2%	38,6%	36,7%	41,6%	43,8%
Скоріше не довіряю	21,7%	23,2%	27,3%	21,0%	21,2%
Зовсім не довіряю	9,0%	12,0%	13,3%	11,2%	10,4%
Важко відповісти	23,8%	20,8%	16,6%	20,7%	15,3%

Виконавчого комітету міста/села/громади

	18-29 років	30-39 років	40-49 років	50-59 років	60 років і старші
Цілком довіряю	6,1%	6,4%	6,1%	4,3%	9,0%
Скоріше довіряю	32,8%	29,9%	29,1%	35,9%	35,3%
Скоріше не довіряю	20,3%	26,7%	29,6%	22,5%	23,8%
Зовсім не довіряю	9,0%	13,0%	14,7%	12,5%	10,6%
Важко відповісти	31,9%	24,0%	20,5%	24,9%	21,2%

Місцевого референдуму

	18-29 років	30-39 років	40-49 років	50-59 років	60 років і старші
Цілком довіряю	5,5%	5,2%	5,0%	6,1%	9,0%
Скоріше довіряю	29,0%	26,5%	30,9%	30,6%	31,3%
Скоріше не довіряю	14,2%	18,9%	19,0%	14,1%	14,4%
Зовсім не довіряю	10,4%	9,3%	12,1%	11,6%	8,0%
Важко відповісти	40,9%	40,0%	33,1%	37,6%	37,2%

Чи підтримуєте Ви ідею можливості припинення повноважень місцевих рад та голів шляхом прямого голосування на місцевому референдумі?

	18-29 років	30-39 років	40-49 років	50-59 років	60 років і старші
Так	44,9%	52,0%	52,8%	55,6%	52,7%
Ні	22,3%	22,1%	22,7%	22,5%	24,5%
Важко відповісти	32,8%	26,0%	24,6%	21,9%	22,8%

СЕРЕД ВИБОРЦІВ ПОЛІТИЧНИХ ПАРТІЙ**Чи брали Ви участь у місцевих виборах (виборах голів міста/селища/села, депутатів місцевих/районних обласних рад) протягом останніх 10 років?**

	«Слуга народу»	«Опозиційна платформа – За життя»	«Європейська Солідарність»	«Батьківщина»	«Розумна політика»
Так	64,3%	79,8%	82,2%	83,7%	70,8%
Ні	33,7%	16,0%	15,4%	14,5%	25,0%
Не пам'ятаю	2,0%	4,3%	2,4%	1,8%	4,2%

Чи брали Ви участь у місцевих референдумах?

	«Слуга народу»	«Опозиційна платформа – За життя»	«Європейська Солідарність»	«Батьківщина»	«Розумна політика»
Так	21,9%	30,2%	18,2%	21,2%	20,5%
Ні	73,4%	63,0%	72,1%	69,7%	70,2%
Важко відповісти	4,7%	6,8%	9,7%	9,1%	9,3%

Чи підтримуєте Ви ідею надання громадянам, мешканцям певної громади, вирішувати важливі питання устрою та життя громади шляхом прямого голосування на місцевому референдумі?

	«Слуга народу»	«Опозиційна платформа – За життя»	«Європейська Солідарність»	«Батьківщина»	«Розумна політика»
Так	68,7%	74,1%	59,8%	69,9%	72,5%
Ні	18,3%	14,2%	25,2%	14,5%	17,5%
Важко відповісти	13,0%	11,7%	15,0%	15,7%	10,0%

Якщо б у Вашій громаді проходив такий місцевий референдум, чи взяли б ви участь у ньому?

	«Слуга народу»	«Опозиційна платформа – За життя»	«Європейська Солідарність»	«Батьківщина»	«Розумна політика»
Так, обов'язково	42,2%	46,3%	34,0%	37,0%	32,3%
Так, якщо питання важливе для мене	36,2%	30,9%	38,1%	39,4%	44,1%
Мабуть, ні	5,6%	3,7%	7,7%	8,5%	8,7%
Точно не взяв(а) участі	2,7%	4,9%	8,9%	1,8%	6,2%
Важко відповісти	13,3%	14,2%	11,3%	13,3%	8,7%

**Наскільки Ви довіряєте рішенням у вашій громаді (місті, селі):
голови міста/села/громади**

	«Слуга народу»	«Опозиційна платформа – За життя»	«Європейська Солідарність»	«Батьківщина»	«Розумна політика»
Цілком довіряю	15,4%	14,1%	10,1%	6,0%	9,9%
Скоріше довіряю	48,2%	33,7%	49,4%	43,4%	48,4%
Скоріше не довіряю	17,1%	23,9%	22,7%	27,1%	23,0%
Зовсім не довіряю	8,7%	14,1%	6,5%	6,6%	5,6%
Важко відповісти	10,7%	14,1%	11,3%	16,9%	13,0%

Місцевої ради міста/села/громади

	«Слуга народу»	«Опозиційна платформа – За життя»	«Європейська Солідарність»	«Батьківщина»	«Розумна політика»
Цілком довіряю	10,6%	9,9%	7,3%	4,8%	5,6%
Скоріше довіряю	49,5%	33,3%	49,2%	41,8%	43,1%
Скоріше не довіряю	15,9%	24,1%	22,4%	26,1%	26,9%
Зовсім не довіряю	9,3%	17,3%	5,7%	6,7%	6,9%
Важко відповісти	14,6%	15,4%	15,4%	20,6%	17,5%

Виконавчого комітету міста/села/громади

	«Слуга народу»	«Опозиційна платформа – За життя»	«Європейська Солідарність»	«Батьківщина»	«Розумна політика»
Цілком довіряю	10,3%	9,3%	5,3%	6,1%	4,3%
Скоріше довіряю	42,2%	21,7%	46,7%	31,5%	34,2%
Скоріше не довіряю	19,6%	28,0%	19,5%	30,3%	28,6%
Зовсім не довіряю	8,3%	19,3%	6,5%	8,5%	7,5%
Важко відповісти	19,6%	21,7%	22,0%	23,6%	25,5%

Місцевого референдуму

	«Слуга народу»	«Опозиційна платформа – За життя»	«Європейська Солідарність»	«Батьківщина»	«Розумна політика»
Цілком довіряю	11,7%	8,6%	5,3%	6,6%	5,6%
Скоріше довіряю	38,3%	25,9%	35,8%	35,5%	29,2%
Скоріше не довіряю	11,3%	17,9%	15,9%	15,1%	18,0%
Зовсім не довіряю	7,0%	13,0%	10,2%	7,2%	8,1%
Важко відповісти	31,7%	34,6%	32,9%	35,5%	39,1%

Чи підтримуєте Ви ідею можливості припинення повноважень місцевих рад та голів шляхом прямого голосування на місцевому референдумі?

	«Слуга народу»	«Опозиційна платформа – За життя»	«Європейська Солідарність»	«Батьківщина»	«Розумна політика»
Так	53,5%	60,1%	50,6%	58,2%	60,0%
Ні	20,7%	21,5%	27,9%	19,4%	20,0%
Важко відповісти	25,8%	18,4%	21,5%	22,4%	20,0%

ІНШІ ДВОМІРНІ РОЗПОДІЛИ

Якщо б у Вашій громаді проходив такий місцевий референдум, чи взяли б ви участь у ньому?

	Підтримують надання громадянам певної громади вирішувати важливі питання на місцевому референдумі	НЕ підтримують
Так, обов'язково	49,8%	7,7%
Так, якщо питання важливе для мене	40,8%	19,7%
Мабуть, ні	2,4%	26,0%
Точно не взяв би участі	,9%	27,4%
Важко відповісти	6,1%	19,2%

СОЦІАЛЬНО-ДЕМОГРАФІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ВИБІРКИ

D1. Стать:

1 – чоловіча	45,7
2 – жіноча	54,3

D2. Вік

18-29	17,1
30-39	20,2
40-49	17,9
50-59	16,3
60+	28,5

D3. Освіта

1 – незакінчена середня	1,1
2 – загальна середня	19,8
3 – середня спеціальна	42,1
4 – вища або незакінчена вища	36,5
НВ	0,4

D4. Ваш соціальний статус:

1. Керівник підприємства, установи	0,5
2. Керівник підрозділу підприємства	1,1
3. Підприємець	4,1
4. Спеціаліст технічного профілю	5,7
5. Спеціаліст з природничих наук	0,9
6. Спеціаліст гуманітарного профілю (в т. ч. економісти, юристи, фахівці в галузі освіти, мистецтва, охорони здоров'я тощо)	10,7
7. Військовослужбовець, службовець СБУ, МВС	1,1
8. Кваліфікований робітник	18,6
9. Службовець	5,0
10. Некваліфікований робітник	7,1
11. Робітник сільського господарства, КСП	2,4
12. Фермер, орендар	0,4
13. Учень, студент	3,3
14. Домогосподарка	6,3
15. Пенсіонер	26,6
16. Непрацездатний (в тому числі інваліди)	1,0
17. Непрацюючий (але не зареєстрований як безробітний)	3,4
18. Офіційно зареєстрований безробітний	0,4
19. Інше	0,9
20. НВ	0,6

D5. Яке в цілому матеріальне становище вашої сім'ї? (Лише одна відповідь)

1. Ледве зводимо кінці з кінцями, грошей не вистачає навіть на необхідні продукти	10,0
2. Вистачає на харчування та на придбання необхідних недорогих речей	32,1
3. У цілому на життя вистачає, але придбання речей тривалого вжитку, таких як меблі, холодильник, телевізор, уже викликає труднощі	45,7
4. Живемо забезпечено, але зробити деякі покупки ми поки що не в змозі (купити квартиру, автомобіль тощо)	9,6
5. Ми можемо собі дозволити придбати практично все, що хочемо	1,2
6. Важко відповісти	1,4

D6. Якою мовою Ви переважно розмовляєте вдома? ОДНА ВІДПОВІДЬ

1. Російською	32,6
2. Українською	64,1
3. Іншою	2,1
4. Важко відповісти	1,2

D7. Яку мову Ви вважаєте рідною? ОДНА ВІДПОВІДЬ

1. Російську	19,7
2. Українську	77,4
3. Іншу	1,7
4. Важко відповісти	1,2

D8. Чи брали Ви або Ваші родичі участь в АТО / ООС або проходили військову службу по мобілізації в період 2014-2021рр.? МОЖЛИВІ КІЛЬКА ВАРІАНТІВ ВІДПОВІДІ

1. Так, Ви особисто	1,9
2. Так, Ваші родичі	22,1
3. Ні я, ні мої родичі не брали участі в АТО / ООС і не проходили військову службу по мобілізації в період 2014-2021рр.	71,8
4. Важко відповісти	3,8

D9. Якщо українське суспільство умовно поділити на три соціальні класи, то до якого класу Ви віднесли б себе?

1. До вищого	1,0
2. До середнього	62,1
3. До нижчого	32,1
4. Важко відповісти	4,7